

Internt Notat

Dato: 7. februar 2022

Sagsnummer:
Sagsbehandler: Kirsten Hegner
Ansættelsessted: Skoleområdet

Til: Børne- og Skoleudvalget

Status på Sundhed og Trivsel

Indledning og baggrund

I løbet af det år der er gået, siden indsatsen 'Sundhed og trivsel' blev politisk vedtaget, er der igangs- at en række prøvehandling, udført en kortlægning af hvordan skolerne arbejder med sundhed og trivsel, skabt medejerskab blandt medarbejderne og etableret en ny platform for arbejdet med sundhed og trivsel på skolerne. Indsatsen blev iværksat med henblik på at styrke fokus på sundhed og trivsel i Rødovre Kommunes folkeskoler (jf. sag nr. 7 af 12. januar 2021), og skal sideløbende med de øvrige indsatser bidrage til at fremme skolernes arbejde med børn og unges læring, trivsel og udvikling. Det øgede fokus på sundhed og trivsel i skolerne understøttes endvidere af den reviderede Sundhedspolitik 2021-2025, hvor 'sundhed i skolen' er et af fem strategimål (jf. sag n. 54 af 17. august 2021, Social- og Sundhedsudvalget).

Børne- og Kulturforvaltningen giver halvårligt en status på indsatsen. Dette statusnotat er det andet i rækken af notater.

Indsatsen 'Sundhed og trivsel' følger den vedtagne procesplan, der udstikker retningslinjer for det indledende arbejde med indsatsen.

Sundhed og trivsel – ny netværksplatform

På skoleområdet er der overordnet tre netværk; Teknologi & Innovation, Læringsfællesskaber for alle og Fremtidens Skole. Det har vist sig, at der er oplagte snitflader mellem arbejdsområderne i netværket Fremtidens Skole og indsatsen Sundhed & trivsel. Det blev derfor besluttet af skoleleder-

ne, at netværket Fremtidens Skole pr. januar 2022 skifter primært fokus og navn til netværket Sundhed & trivsel. Nogle af de temaer, som netværket beskæftiger sig med, er:

- Det fysiske læringsmiljø som en vigtig faktor for børn og unges oplevelse af sundhed, tryghed og trivsel i skolen og som forudsætning for læring.
- Fokus på fremme af mental sundhed og trivsel for børn, unge og voksne ved hjælp af en tilgang som eksempelvis Compassionate systems framework. Konkret arbejder netværket med tiltag i elevers og voksnes dagligdag og undervisning, som understøtter deres oplevelse af meningsfuldhed, medindflydelse, trivsel og motivation.
- Klog brug af data eksempelvis med udgangspunkt i spørgsmål fra Den Nationale Trivselsmåling. Konkret vil netværket arbejde med, hvordan indsamlet data kan blive en yderligere løftestang for børn og unges læring, trivsel og udvikling.
- Videndeling på tværs af skolerne.

Netværket vil også blive involveret i den del af indsatsen, som vedrører kompetenceudvikling og kapacitetsopbygning.

Kompetenceudvikling og kapacitetsopbygning

Som et led i sundheds- og trivselsindsatsen er der igangsat et kompetenceudviklingsforløb for ledere, konsulenter og pædagogisk personale omhandlende trivsel og mental sundhed. Således er der på nuværende tidspunkt med stor succes afviklet et forløb i træning af nærvær og mental sundhed for skolernes ledelser. Der har været stor tilslutning til forløbet og ledelsesrepræsentanterne oplever generelt, at forløbet gør en forskel for deres mentale velbefindende og evne til at holde fokus på ledelsesopgaven. Der er desuden færdiguddannet fire ledere og konsulenter som Compassionate Systems Master Practitioners, og to ledere, to lærere og en konsulent er nu i gang med det etårige kompetenceforløb. Forløbet, der er målrettet personale i uddannelsessystemet, giver indsigt, redskaber og værktøjer til at arbejde med trivsel, mental sundhed, relationer, systemer og ledelse i en kompleks verden.

Tre klasser og deres lærere på tre forskellige skoler har deltaget i forløbet Yoga i Skolen. Forløbet indeholdt dels et undervisningsspor for eleverne og dels et kapacitetsopbyggende element, hvor klassernes lærere fik redskaber og metoder til på egen hånd at inddrage yoga i undervisningen.

Kortlægning af skolernes arbejde med sundhed og trivsel

Som et led i bestræbelserne på at inddrage et bredere udsnit af det pædagogiske personale i arbejdet med indsatsen er alle syv skolers pædagogiske indsatsteam (PIT) blevet involveret i at kortlægge skolernes arbejde med sundhed og trivsel. Formålet var at få viden om de enkelte skolers eksisterende tiltag, videndele om praksis inden for sundhed og trivsel på tværs af skolerne samt sikre medejerskab til indsatsen og det fremadrettede arbejde med at styrke skolernes fokus på og arbejde med sundhed og trivsel. Generelt arbejder skolerne systematisk og vedholdende med elevernes trivsel og sundhed. Indsatsen bygger derfor videre på et solidt fundament og kortlægningen afdæk-

kede, hvor og i hvilket omfang, den enkelte skole så et yderligere behov for kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling inden for arbejdet med sundhed og trivsel.

Skolerne pegede på følgende:

- Styrke det pædagogiske personales relationskompetence – fællesoplæg/temadag for alle lærere og pædagoger evt. i uge 32 ved Ph.D. Louise Klinge, som er forsker i lærer-elev-relationer med fokus på lærerens relationskompetence.
- Input til faget Madkundskab og til elevernes generelle viden om sund kost evt. i form af besøg af kendte kokke, der kan praksisudvikle med børn og madkundskabslærerne.
- Flere praktisk-musiske oplevelser og forløb, der kan understøtte elevernes oplevelse af trivsel og samhørighed.
- Styrke systematikken i det opbyggende arbejde fx gennem årshjul, et fast curriculum, årlige begivenheder eller lignende.
- Videndeling i forhold til konkrete erfaringer med indsatser fx ”Fri for mobberi”.
- Styrke indsatsen for elever med særlige behov og udfordringer yderligere - konkret i forhold til skilsmissegrupper og familieklasser.
- Fokus på skolevægning/skoletilhør bl.a. i forhold til kompetenceudvikling og viden.

Åben Skole-programmet

Det er fortsat Åben Skole-arbejdsgruppen, bestående af medarbejderrepræsentanter fra hver af de syv folkeskoler, der løbende giver input til indsatsens mulige prøvehandlinger i regi af Åben Skole, som er et fælleskommunalt program, som sikrer fælles læringsoplevelser på tværs af skolerne. De unge deltagere fra ’En ung strategi’, har desuden været inddraget i forhold til at give deres bidrag til udvikling af konceptet for et af de forløb, som afvikles i foråret.

I forlængelse af indsatsens procesplan har Børne- og Kulturforvaltningen i indeværende skoleår iværksat en række prøvehandlinger på elevniveau inden for Åben Skole programmet. Forskellige forløb afprøves og evalueres efterfølgende af en mindre gruppe af elever og lærere med henblik på at afgøre, om forløbet har potentiale og kvalitet til fremadrettet at indgå i skolernes samlede Åben Skole-program for alle klasser på det pågældende trin. Prøvehandlingerne vil løbende henover dette og næste skoleår blive iværksat, afviklet og evalueret således, at der udelukkende implementeres velafprøvede sundhed- og trivselsforløb af høj kvalitet ved indsatsens fulde implementering i Åben Skole-programmet i skoleåret 2023/2024.

Følgende forløb er foreløbig afprøvet og evalueret:

- **Sammen passer vi på Fremtiden**

I løbet af efteråret afprøvede og evaluerede to 6. klasser forløbet ’Sammen passer vi på Fremtiden’. Et forløb af fire dages varighed, der præsenterede eleverne for de sundhedsfaglige erhvervsuddannelser og blandt andet indeholdt besøg på et af kommunens plejehjem og/eller dialog med ældre fra nærområdet. Forløbet er et brobygningforløb, der ruste eleverne til at træffe

valg, som skaber værdi for dem selv og andre. Samtidig giver forløbet indsigt i emner som sundhedssektorens sociale og sundhedsfaglige arbejde, folkesundhed, velfærdsteknologi, professionel omsorg, førstehjælp mm. På grund af Covid-19 restriktioner var det ikke muligt for eleverne at besøge et lokalt plejehjem i stedet havde de enten fysiske eller virtuelle møder med frivillige ældre fra Rødovre Kommune. Disse møder med ældre borgere træder i evalueringerne frem som et af højdepunkterne i løbet af ugen. Eleverne synes generelt, at det var hyggeligt og spændende at interviewe den ældre generation om deres liv og livsvalg. Lærerne konstaterer, at disse møder gav anledning til en dybere refleksion hos eleverne. Både elever og lærere vurderer det samlede udbytte af forløbet som *meget højt* og fremhæver, at det dels gav viden om de erhvervsfaglige sundhedsuddannelser og dels bidrog med en oplevelse af vigtigheden af og viden om omsorgsarbejde. Flere af eleverne nævner også det velfærdsteknologiske element i forløbet, hvor de arbejdede med at bygge robotter i form af hjælperedskaber til syge og svage borgere.

- ***Fra Burger til Blodsukker***

Et samarbejde med SCIENCE Skoletjeneste, Københavns Universitet. I forløbet undersøgte elever fra 8. klasse på Valhøj Skole aktivt, hvordan mad, motion, sundhed og livsstil hænger sammen. I evalueringen gav eleverne udtryk for, at de oplevede et spændende forløb, der på en anderledes måde lærte dem om noget, som de syntes, det ville være svært at læse sig til eller forstå hjemme på skolen. Læreren vurderer, at forløbet er godt formidlet og et vigtigt supplement til den daglige naturfagsundervisning. Det nævnes desuden som et plus, at eleverne stifter bekendtskab med nye fagpersoner og et videregående uddannelsesmiljø.

- ***Yoga i Skolen***

En indskolingsklasse, en mellemtrinnsklasse og en udskolingsklasse har sammen med deres lærere afprøvet og evalueret forløbet. Evalueringerne viser, at forløbet vurderes meget forskelligt afhængigt af målgruppen. Således var både elever og lærere i indskoling og på mellemtrin positive over for yoga i undervisningen. Eleverne oplevede at det var dejligt, at det gav ro, at det var lidt fjollet, at ører og hjerne fik en pause, når der ellers er meget larm, at det gav en dejlig følelse i kroppen, at det var rart at strække sig. Lærerne udtaler, at vejtrækningsøvelserne og det at lære at mærke sin krop var godt for børnene og at yoga gav en god afveksling i skoledagen. Der er enighed om, at det fungerede bedst med mindre korte yogasessioner frem for en hel undervisningstime. Både elever og lærer i udskolingsklassen var kritiske over for introduktionen af yogabreaks i skolen. Eleverne oplevede, at det var akavet og ligegyldigt, mens læreren oplevede det som en forstyrrelse i undervisningen.

- ***Fællesskabskufferten***

Et opbyggende og forebyggende trivselsforløb udviklet af SSP i forlængelse af den Forebyggende Læringsplan, hvori sundhed og trivsel er tænkt ind. Kufferten indeholder remedier, udstyr og beskrivelser af fællesskabsopbyggende øvelser, der samtidig stimulerer til mere sjov og bevægelse i undervisningen. På længere sigt påtænkes det at etablere samarbejde med PPR i forbindelse med forløbet. Alle skoler har modtaget, og er blevet præsenteret for kufferten og dens indhold og formål. Islev skole var så begejstrede, at de har bestilt yderligere 12 kufferter for egen regning, således at alle årgangsteam og SFO får sin egen kuffert.

- ***Livreddende førstehjælp***

På kurset lærte eleverne fra 7. klasse ved hjælp af oplæg, dialog og konkrete øvelser at yde livreddende førstehjælp. Der blev brugt førstehjælpsdukker og hjertestartersimulatorer. Forløbet er afprøvet af 7. klasser fra fem af skolerne og har fået meget flotte evalueringer. Eleverne ople-

ver førstehjælpskurset som spændende og relevant. Lærerne udtaler, at de oplever, at deres elever er engagerede i forløbet, at det er veltilrettelagt og at det er et område, som eleverne ifølge Folkeskoleloven skal undervises i, og som lærerne ikke selv oplever at have forudsætninger for at undervise i.

Der vil blive afprøvet og evalueret flere forløb hen over foråret, som enten er blevet udskudt som følge af Covid-19 restriktioner eller først har været planlagt til afvikling senere på skoleåret. Herefter vil lærerrepræsentanterne i Åben Skole arbejdsgruppen og skolelederne på baggrund af evalueringerne tage stilling til, hvilke forløb, der skal implementeres i Åben Skole programmet.